

Til Socialudvalget

21-02-2012

Bilag 5: Belysning af temaer fra høringen

Sagsnr.
2012-28659

Høringssvar og høringsmødet rejser en række tværgående temaer, der bør belyses for, at Socialudvalget kan træffe en kvalificeret beslutning. Forvaltningen søger her at sammenfatte den viden forvaltningen har om temaerne.

Dokumentnr.
2012-153108

Sagsbehandler
Thomas Lund

Mobilitet og placering. I høringen er der foreslået alternative placeringer i fx Ingerslevsgade. I forhold til "mobilitet" er formålet her ikke at belyse de konkrete lokaliteter som fx Ingerslevsgade men at belyse det principielle spørgsmål forslagene rejser: hvor langt væk fra den eksisterende stofmisbrugsscene kan et stofindtagelsesrum ligge og stadig blive brugt?

Den forskning, forvaltningen er bekendt med, siger, at stofindtagelsesrum bør ligge tæt på "scenen", nærmere bestemt bør stofindtagelsesrummet ligge tæt på salget af stoffer¹. Her må man forstå, at de brugere, der vælger at tage stofferne med det samme, ofte har et akut ønske om at få en rus / ophør med abstinenser. Transport udsætter behovet.

Spørgsmålet er så, hvad "tæt" på er? I en brugerundersøgelse ved Mændenes Hjem m.fl. siger 70 % af de adspurgte brugere, at stofindtagelsesrummet bør ligge inden for en radius af 500 m. fra Hovedbanegården².

På den anden side kan man notere sig, at stofscenen har flyttet sig over tid. Maria Kirkeplads var i årevis centrum, hvor det nu i højere grad er området omkring Sundhedsrummet og caféen på Halmtorvet / Kvægtorvsgade. Det kunne tale for, at scenen - i et vist omfang - flytter sig efter muligheden for uforstyrret ophold, og at salget følger med kunderne. At man alene kan flytte stofindtaget ved at flytte stofindtagelsesrum er imidlertid en strategi, som i hvert fald Hamburg ikke er lykkedes med (Emcdda, 2004).

Med afsæt i ovenstående viden kan man konkludere, at en placering tæt på den eksisterende scene, giver størst sandsynlighed for succes i forhold til brug og dermed mindskede gener for alle borgere. Præcis hvad "i nærheden" betyder, er ikke klart, men 500 meters radius fra Hovedbanegården er et bud. At lægge et stofindtagelsesrum ved fx Enghave station er umiddelbart en risikabel strategi.

Spørgsmålet er om man kunne kompensere for udfordringerne med en fjernere placering, hvis man skulle beslutte sig for en placering længere væk? Vil man fx kunne trække/flytte miljø væk fra hovedbanegården. Det

**Mål- og
Rammekontoret
for Voksne**

Bernstorffsgade 17
1592 København V

Telefon
2053 6318

E-mail
EI99@sof.kk.dk

EAN nummer
5798009683052

www.kk.dk

¹ European report on drug consumption rooms, emcdda, 2004; User rooms literature study, GGZ Nederland, 2004

² Undersøgelse om stofindtagelsesrum blandt borgere som anvender rusmidler og opholder sig på Indre Vesterbro, April 2011

kunne man i så fald skulle forestille sig ske gennem tiltrækning: At flytte værestedsfunktioner fra nuværende steder til omegnen af det nye stofindtagelsesrum. Man kunne kombinere tiltrækningen med et politipres på stofsalget. Hvis man har ressourcer og tålmodighed og det praktisk, juridisk og etisk kan lade sig gøre, kan man godt forestille sig, at tiltagene vil flytte scenen for åbenlyst stofindtag.

Udearealer. Hvor nødvendigt er det, at der er udearealer i umiddelbar tilknytning til stofindtagelsesrummet? Spørgsmålet er rejst i forhold til Mændenes Hjem som lokalitet, hvor der allerede nu er sammenstimlen på hjørnet mellem Lille Istedgade og Istedgade. Og der vil ske et træk på stofindtagelsesrummets nærmiljø:

- I forbindelse med et stofindtagelsesrum vil der ske en trafik til og fra stedet. For at det kan ske ugenert og uden at genere, er det hensigtsmæssigt med adgangsveje, der kan rumme denne trafik.
- I forbindelse med stofindtagelsesrummet kan man også forestille sig, at der i spidsbelastningsperioder sker kødannelse. Det optimale er, at området kan rumme noget kødannelse / sammenstimling.
- Endelig vil der i forbindelse med stofindtag altid foregå stofkøb og salg.

Ovenstående funktioner kræver adgangsveje og fysiske forhold (fortove, plads, evt. overdækning) med en vis kapacitet. Forvaltningen har ikke fundet erfaringsopsamlinger, der belyser netop dette forhold. Det er dog indlysende, at Mændenes Hjem har betydeligt ringere adgangsveje end placeringerne på Halmtorvet. Lille Istedgade og Istedgade har smalle fortove, der er i forvejen mange gående på Istedgade, og der er dårlig plads til kødannelse. De to placeringer på Halmtorvet har bedre fysiske rammer til at imødekomme den belastning et stofindtagelsesrum vil give. Også i forhold til de umiddelbare naboer, er der større risiko for belastning

Spørgsmålet er, i hvilket omfang man kunne kompensere for de ringe fysiske forhold, hvis man beslutter sig for en placering på Mændenes Hjem? For det første kunne man konstatere, at der allerede er problemer med sammenstimlen, og at man kunne mindske problemerne i det omfang de handler om stofindtag. Dernæst kunne man i indretning af stofindtagelsesrummet forsøge at tænke venterum inden for, så ophold sker mindre udenfor. Man kunne også tænke i åbning af andre ind- og udgange for at skabe et flow gennem stofindtagelsesrummet (der er en port til Lille Istedgade og en dør/port til Istedgade). Politiet kunne arbejde for, at der ikke er salg i en radius på 50-meter fra indgangen. Endelig kunne man, fra start af, tænke flere supplerende stofindtagelsesfaciliteter ind, så der ikke kun var Mændenes Hjem.

Placering i Mændenes Hjem en trussel mod eksisterende funktioner . Der er i høringsvar og på høringsmøde gjort opmærksom på følgerne af at placere et stofindtagelsesrum i Mændenes Hjem. Man er bekymret for,

hvad der skal ske med kontaktstedet, sygeplejeklinikken og kantinen med mere. Mændenes Hjem siger i deres eget høringssvar, at *"placering af stofindtagelsesrum i Lille Istedgade 2 indebærer en fagligt tilfredsstillende løsning på Mændenes Hjems øvrige social- og sundhedsfaglige indsats"*. Der er ingen tvivl om, at der er komplikationer forbundet med at lægge stofindtagelsesrummet i Mændenes Hjem, men forvaltningen vurderer, at der også kan være fordele. Fordelene er synergi og stordriftsfordele. Synergi fordi man allerede har tilbud til målgruppen (sygepleje, tandlæge, brobygning), fordi man kan udvikle de eksisterende tilbud (fx konvertere herbergspladser til stabiliseringspladser) og stordriftsfordele i forhold til døgndækning. Mændenes Hjem siger i deres høringssvar: *"Ved brug af Lille Istedgade 2 i forbindelse med et stofindtagelsesrum er der mulighed for at drage nytte af de eksisterende udrednings-, rådgivnings- og bomuligheder på adressen, ligesom disse kan udvikles efter ønske og behov i forhold til de overordnede mål og ønsker med et stofindtagelsesrum"*.

Stordriftsfordele og synergieffekter er ikke forbeholdt en placering ved Mændenes Hjem. Uanset hvor stofindtagelsesrummet bliver placeret, er det relevant at planlægge, hvordan samspillet skal være med de eksisterende tilbud. Hvis stofindtagelsesrummet ligger i Halmtorvet 15 eller 17, er der perspektiver i at samtænke med ikke mindst Sundhedsrummet og Caféen. I Halmtorvet 15 og 17 er der plads til at tænke samspil.

Hvis stofindtagelsen skal ske i et mobilt rum, skal der også tænkes synergi, om det så er, hvor bussen bedst kan holde, så der er samspil med de øvrige tilbud.

Arbejdet med at finde svarene bør – uanset placering – sættes i gang sammen med aktørerne, så snart der er truffet beslutning.

Placering i Halmtorvet 15 eller 17 en trussel mod kulturen i området. Der bliver i flere høringssvar givet udtryk for bekymring for konsekvenser af placering på Halmtorvet. Det er bekymring i forhold til det rekreative område på Halmtorvet og det kulturelle område i Kødbyen.

Det er forståeligt, at man som beboer bliver bekymret. Forvaltningen vil her gøre opmærksom på, at bredden af gaden, fraværet af beboelse på den ene side af gaden, gør at man med rimelighed kan håbe på, at brugerne af stofindtagelsesrummet ikke dominerer rummet. 15 og 17 er desuden så store, at man vil kunne indrette opholdszoner indenfor, så brugerne i mindre omfang skal opholde sig udenfor.

I forhold til Kødbyen bør man med en placering i enten nr. 15 eller 17 tænke afskærmning, så brugerne ikke søger bagud i området. Igen gælder det, at hvis man kan tage stoffer inden for, og man kan købe dem umiddelbart ude foran, er der mindre grund til at søge ind i Kødbyen, end det fx er nu i Sundhedsrummet og caféen.

Forvaltningen vurderer – på linje med høringssvaret fra Lokaludvalget – at Halmtorvsløsningerne generer færrest muligt naboer, blandt andet fordi Halmtorvet på dette sted er rimeligt bred.

Økonomi og tid. På høringsmødet blev der givet udtryk for, at penge forhåbentlig ikke burde blive et problem i forhold til at etablere stofindtagelsesrum. Ikke desto mindre kan det blive et vigtigt parameter, hvis det viser sig, at midlerne fra staten ikke i tilstrækkeligt omfang dækker etablering og eller drift. Nedenstående overslag er Københavns Ejendomes forsøg på at give et billede af etableringsudgifterne for de forskellige placeringer.

Tabel 1: Overslag over finansieringsbehov og tidsforbrug for de forskellige placeringer; hovedsagelig på baggrund af information fra Københavns Ejendomme

Lokalitet	Adresse	Etablering (mio. kr.)	Bygge-periode fra igangsæt. (mnd.)*
Mændenes Hjem	Lille Istedgade 2	2-6	4-8
Kødbyen Bygn. 61(forhus)	Halmtorvet 15	4-15	4-12
Kødbyen, Bygn 51	Halmtorvet 17	7-15	6-12
Stor bus	Mobil	3-4	2-6

**Det vil sige efter anlægsbevilling, byggetilladelse og projektering.*

Bemærkninger:

- Halmtorvet 15 er kompliceret ved det, at det allerede er lejet ud til Full House. Det kan komplicere en overtagelse både tidsmæssigt og økonomisk.
- Halmtorvet 17 er i ganske ringe stand, hvilket gør omkostningerne relativt høje.
- Halmtorvet 15 og 17 er omfattet af BRs beslutning om afhændelse af hjørnegrunde til finansiering af reovering af den Hvide Kødby. Det er et forhold, der kan komplicere – og dermed forlænge – en endelig afklaring / beslutning og dermed forlænge perioden, der går forud for byggeperioden.
- Som det fremgår af oversigten er bussen relativ langsom at iværksætte som midlertidig løsning.

Opmærksomhedspunkter i øvrigt:

- Københavns Ejendomme har gjort opmærksom på, at den eksisterende ammoniakproblematik for Kødbyen muligvis ikke kan begrænses til området omkring Maskinstationen og den nordøstlige del af den Hvide Kødby, men kan gå hen og få følger for større dele af Kødbyen. Det kan få betydning for, hvilke formål man må bruge lokaliteter i Kødbyen til.